

Nr 112

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående reglering av priserna på fisk under budgetåret 1964/65, m. m.; given Stockholms slott den 13 mars 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m.;
- 2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur;
- 3) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.;

dels bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen i övrigt hemställt.

Enligt Vårt nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionens begärs bemyndigande att under budgetåret 1964/65 reglera priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk enligt i huvudsak de grunder, som tillämpas under innevarande budgetår.

Förslag

till

Förordning

**angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320)
om viss reglering av handeln med fisk, m. m.**

Härigenom förordnas, att förordningen den 30 maj 1952 om viss reglering av handeln med fisk, m. m.,¹ vilken enligt förordning den 26 april 1963 (nr 81) gäller till och med den 30 juni 1964, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1965.

Förslag

till

Förordning

**om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående
reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur**

Härigenom förordnas, att förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur,² vilken enligt förordning den 26 april 1963 (nr 82) gäller till och med den 30 juni 1964, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1965.

Förslag

till

Förordning

**om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående
reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.**

Härigenom förordnas, att förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.,³ vilken enligt förordning den 26 april 1963 (nr 83) gäller till och med den 30 juni 1964, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1965.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § SFS 1953:373, beträffande 8 § SFS 1960:337, beträffande 9 § SFS 1959:108 och beträffande 12 § SFS 1956:202.

² Senaste lydelse, se beträffande 4 och 6 §§ SFS 1960:338, beträffande 7 § SFS 1959:109, beträffande 11—14 §§ SFS 1960:428, samt beträffande den vid förordningen fogade bilagan SFS 1959:109; 15 § upphävd genom SFS 1960:428.

³ Senaste lydelse, se beträffande 4 § SFS 1960:339 samt beträffande den vid förordningen fogade bilagan SFS 1959:110.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, *vissa frågor angående regleringen av priserna på fisk, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning

I förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m., vilken förordning gäller t. o. m. den 30 juni 1964, är bestämmelser meddelade om handelsreglering — grundad på auktorisation av s. k. producentföreningar — och om prisregleringsavgift på fisk. Importen och exporten av fisk och fiskprodukter regleras med stöd av kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82) angående allmänt importförbud samt förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372 och 374) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur resp. utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. Enligt sistnämnda förordningar, vilka likaså äger giltighet t. o. m. den 30 juni 1964, fordras i princip tillstånd av statens jordbruksnämnd för import och export av fisk och fiskprodukter.

Genom beslut den 26 april 1963 bemyndigade Kungl. Maj:t statens jordbruksnämnd att — i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i prop. 1963: 49 och i jordbruksutskottets utlåtande 1963: 6 — för tiden t. o. m. den 30 juni 1964 anordna reglering av priserna på fisk samt av importen och exporten av fisk och skaldjur av vissa slag även om att dels förordna om upptagande av prisregleringsavgift på svenskfångad fisk och importfisk enligt 5 och 8 §§ nyssnämnda förordning den 30 maj 1952, dels enligt 12 § samma förordning med visst undantag meddela närmare föreskrifter rörande användningen av medel, som inflyter till jordbruksnämndens prisregleringskassa för fisk genom upptagande av omförmälda prisregleringsavgifter m. m. I samma beslut föreskrev Kungl. Maj:t:

att medel, som inflyter vid upptagandet av införselavgifter på färsk, kyld eller fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling eller kungsfisk, skulle av jordbruksnämnden — med den begränsning, som anges i det följande — tillföras nämndens prisregleringskassa för fisk att användas för med kassan avsedda ändamål. Vidare fick jordbruksnämnden möjlighet att jämväl under budgetåret 1963/64 på vissa villkor utlämna lån av prisregleringsmedel till regleringsföreningarna på fiskets område för finansiering av kreditförsäljning av fisk till utlandet. Samtidigt bemyndigades nämnden att under budgetåret 1963/64 av införselavgiftsmedel på fiskets område disponera 275 000 kr., varav högst 50 000 kr. till kostnader för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver, högst 100 000 kr. till den s. k. fiskeexportrepresentanten samt högst 125 000 kr. till centralnämndens för fiskpropaganda verksamhet. Slutligen hemställdes i samma beslut att fullmäktige i riksgäldskontoret måtte under budgetåret 1963/64 ställa garanti för lån i Sveriges Kreditbank åt prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk med belopp intill 3 000 000 resp. 2 000 000 kr. jämte ränta.

Med stöd av nyssnämnda beslut och enligt däri angivna grunder har hittills under innevarande budgetår upprätthållits prisreglering på fisk även som reglering av handeln med strömming samt av importen och exporten av fisk. Enligt kungörelsen den 17 april 1959 (nr 111) om införselavgift på vissa slag av filead fisk och kungörelsen den 6 december 1963 (nr 611) om de högsta införselavgifter, som statens jordbruksnämnd må bestämma i vissa fall, samt Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1963 angående ändring av vissa avgifter på fisk och fiskprodukter, m. m. har under budgetåret införselavgifter uttagits på filéer av torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk.

I en till jordbruksdepartementet den 25 februari 1964 inkommen skrivelse har *statens jordbruksnämnd* framlagt förslag till reglering av priserna på fisk under budgetåret 1964/65, m. m. Jordbruksnämnden erinrar därvid om att Kungl. Maj:t genom beslut den 19 februari 1960 uppdragit åt nämnden att utreda frågan om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område och därmed sammanhängande frågor. I anslutning till detta uppdrag har nämnden låtit företa en översyn av handelsregleringen på strömming. Resultatet härav redovisas i det följande.

Jordbruksnämnden anmäler vidare, att den berett representanter för vederbörande fiskarorganisationer samt för fiskhandeln och industrin tillfälle att framlägga sina synpunkter på frågan om de fortsatta regleringarna på fiskets område. Överläggningar i ämnet har därjämte ägt rum med jordbruksnämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område. Slutligen har nämnden i de frågor, som berörts i skrivelsen, samrätt med *fiskeristyrelsen*, som därvid förklarar sig i huvudsak biträda nämndens förslag utom såvitt avser förslaget om tidpunkten för upphörandet av nu gällande tillstånd för fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten att med ensamrätt motta strömming för försäljning.

II. Reglering av fiskpriserna och strömmingshandeln, m. m.

Nuvarande förhållanden

Innebörden av pris- och handelsregleringen. Prisregleringarna på fisk har utformats i viss mån olika för, å ena sidan, väst- och sydkustens prisregleringsområden och, å andra sidan, ostkustens prisregleringsområde. På väst- och sydkusten innebär prisregleringarna, att jordbruksnämnden, efter överläggningar med fiskarorganisationerna, fastställer minimipriser på de viktigaste fiskslagen och därigenom möjliggör för fiskarna att få ut lägst dessa priser för bl. a. den fisk, som säljs till färskkonsumtion inom landet. Den fisk, som vid försäljning inte uppnår de sålunda fastställda minimipriserna, övertas och nyttiggörs av för ändamålet särskilt bildade prisregleringsföreningar, på västkusten Väst kust fisk, förening u. p. a., och på sydkusten Syd kust fisk, förening u. p. a. Föreningarna säljer denna fisk på export — i färskt eller berett skick — eller inom landet för exempelvis framställning av konserver och fiskmjöl. För verksamheten med att omhänderta fisken erhåller föreningarna av jordbruksnämnden vissa i förväg bestämda statliga bidrag, s. k. pristillägg. I den mån bidragen ej behöver tas i anspråk för att täcka utgifterna under året överförs de till av prisregleringsföreningarna bildade konjunkturutjämningsfonder. För den övertagna fisken utbetalar prisregleringsföreningen till fiskaren ett pris, s. k. garantipris, vilket fastställs av föreningen och bestäms under hänsynstagande till beräknade försäljningsmöjligheter och erhållna pristillägg för fisken. Garantipriset fastställs i förväg och är det pris, som fiskaren lägst kan påräkna för sina leveranser av fisk. Beträffande de allmänna grunderna i övrigt för prisregleringarna på väst- och sydkusten liksom i fråga om den närmare utformningen av regleringssystemet hänvisas till prop. 1946: 232, 1948: 48, 1951: 81 och 1962: 58.

Prisregleringen på o s t k u s t e n har fått sin särskilda prägel av att den knutits till den år 1935 genomförda handelsregleringen på strömming, genom vilken fiskarnas ekonomiska föreningar på ostkusten (de s. k. auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna) erhållit ensamrätt att för återförsäljning motta färsk strömming från fiskare. Genom denna ensamrätt bestämmer de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna det pris, som strömmingen skall betinga vid försäljning till olika ändamål. Prisregleringen innebär, att jordbruksnämnden till föreningen Ost kust fisk (centralorganisation för de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna) årligen utbetalar vissa statliga medel, s. k. prisutjämningsbidrag, att användas såsom tillskott till de priser föreningarna erhåller vid försäljning av strömmingsfångster, som inte kan avsättas till färskkonsumtion eller rökning inom landet. I fråga om

närmare uppgifter rörande innebörden och utformningen av prisregleringen på ostkusten torde få hänvisas till prop. 1962: 58.

Kostnaderna för prisregleringarna täcks av medel, som genom prisreglerings- och införselavgifter tillförs den av jordbruksnämnden förvaltade prisregleringskassan för fisk. Prisregleringsavgifter utgår för såväl svenskfångad som importerad saltvattenfisk och upptas av förstahandsköpare av fisk m. fl. I fråga om importfisk samt för svenskfångad fisk, som ilandförs på västkusten, utgår prisregleringsavgift f. n. på i huvudsak alla viktigare fiskslag. För svenskfångad fisk, som ilandförs på syd- och ostkusten, uttas avgift endast på sill (strömming). Fisk, som övertas av prisregleringsföreningarna på väst- och sydkusten, är ej avgiftsbelagd liksom ej heller strömming på ostkusten, som säljs för annat ändamål än färskkonsumtion eller rökning. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1963 har en allmän sänkning skett av regleringsavgiften på svenskfångad och importerad fisk. Regleringsavgiften utgör nu 3 procent av inköpspriset för svenskfångad fisk, som ilandförs på väst- och sydkusten, samt 3 öre per kilogram för på ostkusten ilandförd strömming. Motsvarande avgifter utgjorde tidigare 5 procent resp. 4 öre. Avgiften på importfisk är så avvägd, att den skall motsvara den avgift, som utgår för svenskfångad fisk.

Införselavgift utgår, som redan nämnts, på viss filead fisk. Under 1963 har denna avgift vid import från EFTA-länderna sänkts med 4,5 öre per kilogram för frysta filéer och med 20 öre per kilogram för färska och kylda filéer. Under 1963 har införselavgiften slopats vid import från EFTA-länderna av färska och kylda filéer av kungsfisk. Införselavgifterna utgör nu vid import, som i tullhänseende är berättigad till områdesbehandling enligt EFTA-konventionen, 18 öre per kilogram av varans nettovikt för fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk samt 25 öre per kilogram för färsk eller kyld filead torsk, kolja, gråsej och vitling. Vid annan införsel uppgår införselavgiften till 45 öre per kilogram för färsk, kyld eller fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk.

Prisregleringsföreningarnas behov av r ö r e l s e k a p i t a l täcks till stor del av de medel, som tillförts föreningarnas konjunkturutjämningsfonder genom bl. a. avvecklingen av vissa föreningarna tidigare beviljade statslån. Föreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk har därutöver enligt beslut av 1963 års riksdag möjlighet att under innevarande budgetår mot av riksgäldskontoret ställda garantier i Sveriges kreditbank mot gängse ränta erhålla lån intill 3 000 000 resp. 2 000 000 kr.

Fångst- och prisutvecklingen m. m. Jordbruksnämnden lämnar i den tidigare angivna skrivelsen en redogörelse för utvecklingen inom saltsjöfisket av antalet fiskare och fiskebåtar, fångst- och prisutvecklingen inom saltsjöfisket, exporten och importen av fisk och fiskprodukter, fiskkonsumtionen inom landet, prisutvecklingen för fiskets förnödenheter, lönsamheten inom

fisket samt det ekonomiska resultatet av statens hittillsvarande verksamhet i fråga om prisregleringen av fisk. Jordbruksnämndens redogörelse, som i sammandrag återges i det följande, är baserad på vissa i tabellform lämnade uppgifter. Dessa torde såsom bilaga 1—6 få fogas till protokollet i detta ärende.

Vad först angår *antalet fiskare* framgår av jordbruksnämndens uppgifter (*bilaga 1*) att under 1962 en fortsatt minskning skett av antalet yrkesfiskare på ost- och sydkusten. Även för västkusten redovisas under 1962 en minskning av antalet yrkesfiskare efter den uppgång, som noterats för 1961. Totalantalet yrkesfiskare anges för år 1962 till 8 574, vilket innebär en nedgång sedan förkrigsåren 1935/39 med 37 procent. Även antalet binäringsfiskare har under 1962 minskat på samtliga kuststräckor. I *bilaga 2* lämnas uppgifter om *antalet fiskebåtar*. Av dessa kan utläsas att en fortsatt övergång skett på samtliga kuststräckor till fiskebåtar med allt större motorstyrka. Denna utveckling, som varit särskilt stark på västkusten och där resulterat i ett tillskott under 1960 av 49 fiskebåtar med en motorstyrka över 200 hästkrafter och under 1961 av 66 sådana båtar, har under de senaste två åren varit mindre markant. Sålunda redovisas under 1962 en ökning med endast 19 västkustbåtar, som utrustats med en motorstyrka över 200 hästkrafter, medan motsvarande tillskott under 1963 beräknas ha ytterligare minskat.

Det svenska *havsfiskets avkastning* under 1962 kan enligt jordbruksnämndens uppgifter beräknas avsevärt överstiga 1961 års nivå och ligga vid 295 miljoner kg med ett förstahandsvärde av 218 miljoner kr. För år 1963 har — enligt hittills för nämnden tillgängliga statistiska uppgifter — fångstmängden ytterligare starkt ökat och beräknas uppgå till 341 miljoner kg, medan fångstvärdet beräknas stanna vid 216 miljoner kr. eller något under 1962 års rekordsiffror. Den ökade fångstmängden är helt att hänföra till västkustens fångstområde. Fångstvärdet på västkusten beräknas komma att ligga obetydligt över den nivå, som uppnåtts året förut. För ost- och sydkusten kan konstateras en nedgång i såväl fångstmängd som fångstvärde.

Den starka uppgången under 1962 av havsfiskets totala utbyte har enligt jordbruksnämndens mening i allt väsentligt berott på exceptionellt goda avsättningsförhållanden på exportmarknaderna. Mot slutet av 1962 och under 1963 ändrades emellertid förhållandena totalt. Riklig tillgång på sill både i Nordsjön och Skagerack resulterade i stora fångster inte endast för den svenska fiskeflottan utan även för andra länders fiskeflottor. På grund härav försämrades priserna på sillen. Mot slutet av 1963 har några västkustbåtar övergått från det traditionella fisket efter konsumtionssill till att i viss utsträckning också bedriva fiske för sillolje- och fiskmjölsindustrin.

Västkustfiskets dominans inom det svenska fisket har under 1963 ytterligare förstärkts och dess andel av den totala avkastningen av det svenska havsfisket beräknas år 1963 uppgå till omkring 80 procent av fångstmängden och 75 procent av värdet. Jordbruksnämnden framhåller, att västkustfiskarna blivit allt starkare beroende av exportförhållandena för avsättningen av sina fångster. Under 1963 beräknas utlandslandningarna ha uppgått till omkring 161 miljoner kg och 67 miljoner kr., vilket utgör 58 resp. 42 procent av västkustfiskets samlade fångster. Jämfört med 1962 har utlandslandningarna under 1963 ökat med omkring 44 miljoner kg. Förstahandsvärdet beräknas dock ha understigit värdet år 1962 med 2,6 miljoner kr. Kvantitetsökningen utgörs främst av konsumtionssill, som ökat med

ca 31 miljoner kg till totalt omkring 123 miljoner kg, vilket innebär att mer än 70 procent av västkustfiskets sillfångster under 1963 ilandförts i utrikes hamnar. Beträffande utlandslandningarna må vidare anmärkas att dessa under 1963 ökat i samtliga länder, där direkt ilandföring sker.

På sydkusten kan för år 1963 noteras en stark nedgång av tillförseln av sill jämfört med det ovanligt goda utfallet av sillfisket år 1962. Nedgången uppgår till inemot 3 miljoner kg. Anmärkningsvärt med hänsyn härtill är att de av prisregleringsföreningen Sydkustfisk övertagna sillkvantiteterna minskat med endast 1,7 miljoner kg, vilket sålunda innebär att avsättningen av sydkustsill på hemmamarknaden till lägst minimipris nedgått inte oväsentligt under 1963, ett förhållande som möjligen sammanhänger med utvecklingen av trålfisket efter strömming på ostkusten. Även strömmingsfångsterna på ostkusten och avsättningen av ostkustströmming till färskkonsumtion inom landet har minskat under 1963 delvis beroende på isvintern i början av året. Avsättningsminskningen uppgår till ca 1 miljon kg. Den starka tillbakagången i fångstmängden på sydkusten beror även på minskade fångster av torsk och skrapfisk. Minskningen av torskfångsterna motsvaras dock inte helt av minskningen under 1963 av västkusthåtarnas ilandföring av torsk på sydkusten. Jordbruksnämndens uppgifter om fångstutvecklingen sedan förkrigstiden redovisas i *bilaga 3*.

Under 1963 har fångstbegränsningar, såvitt avser prisreglerade fiskslag, upprätthållits på sill (inkl. strömming) och makrill. Fångstbegränsningarna på västkustsill har under senare delen av 1963 varit mycket ingripande.

I fråga om *förstahandspriserna* har en stark nedgång skett av priserna på sill, som under 1963 direktlandats i utrikes hamnar. Observeras bör dock, att sillpriserna låg osedvanligt högt under 1962. I stort sett sjönk priserna år 1963 sålunda till den nivå, som var rådande under åren närmast före 1962. Den närmare utvecklingen av priserna till fiskarna för de i Sverige ilandförda fångsterna belyses i *bilaga 4*, där jordbruksnämnden för tiden fr. o. m. tredje kvartalet 1959 t. o. m. samma kvartal 1963 återgivit uppgifter om vissa genomsnittliga förstahandspriser på fisk m. m.

Utrikeshandeln med fisk och fiskprodukter uppvisar år 1963 samma struktur som tidigare år med export av prisbillig fisk, främst sill, samt import av dyrare fiskslag och beredda fiskvaror. Handelsutbytet resulterade under 1963 i ett större värdemässigt importöverskott och ett större kvantitetsmässigt exportöverskott än något år dessförinnan. *Exporten av fisk och fiskprodukter*, inklusive ilandföring i utrikes hamnar, beräknas under 1963 i runda tal ha utgjort 200 miljoner kg och 115 miljoner kr., vilket innebär en ökning av kvantiteten jämfört med år 1962 med 29 procent. Samtidigt har värdet nedgått med 2 procent. Utförseln kan beräknas motsvara inemot 60 procent av det svenska havsfiskets totala fångstmängd. Exportökningen under 1963 hänför sig främst till direktlandningarna i utrikes hamnar. *Importen av fisk och fiskprodukter*, som under åren 1961 och 1962 höll sig oförändrat vid omkring 58 miljoner kg, har under 1963 ökat till 59,7 miljoner kg. Importvärdet har stigit betydligt — liksom under 1962 — nämligen från 146,4 till 160,8 miljoner kr. Den kvantitativa uppgången hänför sig bl. a. till färsk sill och skarpsill, salt islandssill och räkor. Beträffande importen av frysta filéer kan noteras en mindre ökning från 7 235 till 7 464 ton. I *bilaga 5* redovisas utvecklingen sedan förkrigstiden av utrikeshandeln med fisk.

Inom jordbruksnämnden företas årligen undersökningar i fråga om *konsumtionen av fisk och fiskprodukter*. Hittills tillgängliga uppgifter för år 1963 tyder på att konsumtionen av färsk och fryst fisk samt skaldjur ökat

med omkring 4 miljoner kg till 116 miljoner kg (landad vikt). Ökningen hänför sig helt till importerade frysta filéer. Förbrukningen av konserver och annan beredd fisk synes däremot ha minskat något under 1963 och beräknas ligga vid omkring 40 miljoner kg (produktvikt). Importens andel av förbrukningen av färska och frysta fiskvaror beräknas ha stigit från 28 procent år 1962 till 31 procent år 1963 och andelen frysta fiskfiléer (såväl importerade som beredda inom landet) från 25 till 28 procent.

Konsumtionsutvecklingen av frysta fiskfiléer under senare år framgår av följande sammanställning (filévikt, milj. kg).

	1958	1959	1960	1961	1962	1963 (prel.)
Import (exklusive reexport)	4,1	4,2	4,8	4,9	6,9	7,3
Tillverkning inom landet för inhemsk marknad	2,9	2,8	3,9	4,5	4,0	3,3
Summa	7,0	7,0	8,7	9,4	10,9	10,6
Lagerförändring	+ 0,1	— 0,3	+ 0,8	+ 0,9	+ 1,3	— 0,4
Konsumtion	6,9	7,3	7,9	8,5	9,6	11,0

Av sammanställningen framgår att under 1963 en fortsatt ökning skett av konsumtionen av frysta filéer. Importen av frysta filéer under 1963 har till största delen bestått av torsk (3 856 ton), kolja (1 848 ton) och rödspätta (901 ton). Den inhemska beredningen av frysta torskfiléer avsedda för försäljning inom landet har efter år 1961, då den var som störst, på grund av minskade fångster av västkustfiskarna nedgått med omkring 500 ton under vart och ett av åren 1962 och 1963 till inemot 3 000 ton för år 1963. Härutöver har inhemska frysta filéer beretts i huvudsak av sydkustsill (strömming). Beredningen av frysta torskfiléer för inhemsk marknad har även under 1963 främjats genom att föreningen Sydkustfisk av prisregleringsmedel utbetalat ett visst prisutjämningsbidrag för sådan beredning. Genom detta bidrag har fiskarna för den torsk, som levererats för ifrågavarande beredning, kunnat utfå samma minimipriser, som fastställts att gälla vid försäljning till färskmarknaden.

Beträffande prisutvecklingen för *fiskets förnödenheter* framhåller jordbruksnämnden, att inga större förändringar skett under 1963. Detta gäller priserna på såväl drivmedel, redskap som fisklådor. De kostnadsökningar, som skett under 1963, har i huvudsak betingats av ökade arbetslöner för reparationer av redskap m. m.

Jordbruksnämnden anför vidare, att utvecklingen av *lönsamheten för fisket* varit föremål för undersökningar även under 1963. Inom Svenska västkustfiskarnas centralförbund har sålunda företagits vissa undersökningar av bl. a. nordsjösill- och makrillfiskets lönsamhet för år 1962. Vidare har statistiska centralbyrån för att belysa de relativa förändringarna av yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m. m. gjort sedvanliga sammanställningar av material, som hämtats ur yrkesfiskarnas självdeklarationer. Materialet ger vid handen, att summa taxerad nettointäkt — liksom beräknat kontant netto av fiske — under 1961 i medeltal per yrkesfiskare ökat på samtliga kuststräckor. Att döma av utvecklingen av fångstvärdet å ena sidan och prisutvecklingen på förnödenheter å andra sidan synes enligt jordbruksnämndens mening en stark inkomstförbättring totalt sett för hela fisket ha skett under 1962, medan inkomstläget under 1963 något försämrats i förhållande till 1962.

Det ekonomiska utfallet av den statliga prisregleringsverksamheten beträffande fisk redovisas av jordbruksnämnden i bilaga 6. Av tablån framgår bl. a. att den 1 januari 1964 förelåg på den hittills drivna prisregleringsverksamheten en behållning av inemot 26,7 miljoner kr., medan behållningen ett år tidigare utgjorde 25 miljoner kr. Utbetalningarna under 1963 av pristillägg m. m. understiger med 0,6 miljoner kr. summan av de under året influtna reglerings- och införselavgifterna. Härvid bör dock beaktas, att i utbetalningarna under året ingår ett belopp av 1 miljon kr., som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 december 1962 tillförts försäkringsfonden för Sveriges fiskares erkända arbetslöshetskassa. Ränteinkomsten har under 1963 utgjort 1,1 miljoner kr. Reglerings- och införselavgifterna har under 1963 uppgått till 4,8 miljoner kr., varav 1,3 miljoner kr. utgörs av införselavgifter.

Prisregleringsföreningarnas ekonomiska ställning betecknar jordbruksnämnden som relativt tillfredsställande. Föreningen Väst kustfisk innehade vid årsskiftet onormalt stora lager av i huvudsak fryst sill, som emellertid redan sålts för export. I motsats till exempelvis år 1962, då föreningen Väst kustfisk fonderade inte obetydliga belopp av de medel, som samma år ställdes till föreningens förfogande för prisreglering, har föreningen under 1963 ådragit sig stora förluster på grund av att garantipriserna på sill hållits höga i förhållande till bl. a. det under året rådande avsättningsläget på exportmarknaderna. Viss del av de av föreningen under tidigare år fonderade medlen har härigenom förbrukats. Föreningen Sydkustfisk hade vid årsskiftet ett större varulager än normalt, medan föreningen Ostkustfisk inte redovisar något lager.

Omfattningen av föreningarnas verksamhet helyses genom storleken av de fiskkvantiteter, som föreningarna övertar. För västkustens vidkommande har dessa kvantiteter sedan början av 1950-talet i allmänhet varierat mellan 30 och drygt 40 miljoner kg. På sydkusten har de övertagna kvantiteterna under 1950-talet mestadels utgjort mellan 4 och 6 miljoner kg. Under åren 1960 och 1961 har den på sydkusten övertagna fångstmängden minskat till omkring 2 miljoner kg beroende på att torskfångster, som inte kunnat avsättas på färskmarknaden, avsatts till filéberedning. De prisreglerade kvantiteterna strömming på ostkusten har under det senaste decenniet varierat mellan 2,8 och 7,1 miljoner kg.

Enligt preliminära siffror för år 1963 har föreningen Väst kustfisk totalt övertagit 29,8 miljoner kg fisk, främst sill, för 14,1 miljoner kr. Föreningen Sydkustfisk har samtidigt övertagit 3,4 miljoner kg sill för 1 miljon kr. I detta sammanhang bör uppmärksammas att prisregleringsföreningarna övertar även den fisk, som exporteras till länder med centraliserad import. Av de kvantiteter, som föreningarna övertar, exporteras normalt 85 å 90 procent. Föreningen Ostkustfisk beräknas 1963 ha prisreglerat 3,3 miljoner kg strömming, varav 0,7 miljoner kg exporterats.

Frågan om fortsatt prisreglering m. m.

Prisregleringen. Som förut nämnts har jordbruksnämnden berett representanter för vederbörande fiskarorganisationer samt för fiskhandeln och industrin tillfälle att framlägga sina synpunkter på frågan om de fortsatta regleringarna på fiskets område. Överläggningar i ämnet har därjämte ägt rum med nämndens råd i prisregleringsfrågor på fiskets område.

Beträffande vad som förekommit vid nyssnämnda överläggningar anför jordbruksnämnden, att det från fiskarorganisationernas sida framhållits, att behov föreligger av en fortsatt prisreglering på fisk efter i huvudsak nuvarande grunder (innebärande bl. a. rätt för nämnden att, om förutsättningar härför föreligger, medge att prisregleringen må utvidgas till strömming för foder- och konservändamål samt till på sydkusten ilandförd makrill, horngädda och skrubba, ävensom att prisreglering må genomföras för torsk på ostkusten norr om Blekinge enligt det på väst- och sydkusten gällande systemet).

Prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk har anhållit, att de föreningarna tillerkända kreditgarantierna skall få åtnjutas även under nästa budgetår. Regleringsföreningarna har vidare anmält, att de nuvarande avsättningssvårigheterna för sill (strömming) kan nödvändiggöra anspråk från föreningarnas sida på ökade prisregleringsmedel från prisregleringskassan under 1964.

Jordbruksnämnden meddelar även, att färskfiskhandeln liksom tidigare, i stort sett vitsordat lämpligheten av det nuvarande prisregleringssystemet samt förordat en fortsatt prisreglering efter i huvudsak oförändrade grunder. Inte heller konservindustrin eller saltsillhandeln har framlagt några förslag till principiella ändringar av regleringarna på fiskets område. Saltsillhandeln och konservindustrin har dock upprepat sina krav på slopande av regleringsavgiften för all saltsill resp. för råvaruinköp, som sker för konservindustrins behov. Representanterna för fiskets organisationer har gentemot dessa krav åberopat den under 1963 genomförda allmänna sänkningen av regleringsavgiften och avstyrkt, att någon ytterligare begränsning sker i uttagandet av avgifter på fiskets område.

Fiskerinäringens representanter har samtliga förordat en förlängning på ett år av gällande förordningar om regleringarna på fiskets område.

Beträffande rådets inställning till de fortsatta regleringarna hänvisar jordbruksnämnden till ett vid sin skrivelse fogat protokoll. Av detta framgår, att rådet anslutit sig till de i det följande redovisade förslagen med vissa undantag. Representanter för fisket har sålunda motsatt sig att nu gällande tillstånd för fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten att med ensamrätt motta strömming skall upphöra fr. o. m. den 1 juli 1965 samt förordat en förnyad utredning i frågan. Rådet har vidare uttalat sig för att ett belopp av 200 000 kr. skall anslås till centralnämndens för fiskpropaganda verksamhet för nästa budgetår.

Enligt jordbruksnämndens mening föreligger alltjämt behov av pristöd för fiskarna. Nämnden anser därför, att — i avvaktan på de förslag, som kan framkomma med anledning av den pågående utredningen om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område — prisregleringsverksamheten bör bibehållas jämväl under budgetåret 1964/65 och att den

i stort sett bör handhas i enlighet med nu gällande grunder. Hänsyn har härvid dock inte tagits till sådana ändringar i fråga om handeln med fiskprodukter, som kan föranledas av åtaganden inom internationella organisationer.

Vad angår finansieringen av prisregleringen erinrar jordbruksnämnden om att i prop. 1963: 49 utan erinran från riksdagens sida uttalats, att prisregleringen under innevarande budgetår i princip bör bedrivas så, att medelsbehovet för att upprätthålla denna i huvudsak kan täckas av till prisregleringskassan inflytande medel. Enligt uttalande i anslutning härtill borde bemyndigandet för nämnden att uppta prisregleringsavgifter under innevarande budgetår bibehållas i den omfattning, som förekommit under de senare åren. Såsom tidigare berörts har en allmän sänkning skett under 1963 av regleringsavgiften på såväl importerad som svenskfångad fisk. Nämnden, som inte är beredd att f. n. biträda de i det föregående redovisade kraven på en ytterligare begränsning i uttagande av prisregleringsavgifter, hemställer om bemyndigande att under nästa budgetår för prisregleringens upprätthållande uppta regleringsavgifter i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nu tillämpas.

Jordbruksnämnden hemställer vidare, att de för regleringsåret 1964/65 inflytande införselavgifterna disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna och sålunda i första hand används för att täcka de löpande utgifterna för att upprätthålla prisregleringen. Nämnden uppskattar inkomsten av införselavgifterna till inemot 1 miljon kr. under nästa budgetår.

Med hänsyn till omfattningen av prisregleringsverksamheten tillstyrker jordbruksnämnden, att föreningarna Västskustfisk och Sydkustfisk även under nästa budgetår skall få disponera de krediter, för vilka staten ställt garanti, samt att behållningen i prisregleringskassan för fisk på de villkor, som fastställts av Kungl. Maj:t genom beslut den 3 september 1954 och den 11 april 1958, får användas för lån till prisregleringsföreningarna för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar av fisk till utlandet.

Disposition av medel till fiskpropaganda. Såsom tidigare berörts har innevarande budgetår av införselavgiftsmedel utanordnats ett belopp av 125 000 kr. till den av centralnämnden för fiskpropaganda bedrivna verksamheten. I skrift till jordbruksnämnden den 28 november 1963 har centralnämnden anhållit, att jordbruksnämnden måtte utverka bemyndigande att under vart och ett av de närmaste följande tre budgetåren ur prisregleringskassan för fisk utbetala 500 000 kr. till centralnämnden. Som motivering anförs i skriften, att en intensifierad propaganda framstår som en nödvändig åtgärd för att lösa de föreliggande avsättningsproblemen med hänsyn bl. a. till det exportbortfall, som man får räkna med i fråga om sill och strömming av mindre storlekar. I skriften betonas vidare, att möjlighet

bör beredas centralnämnden att planera sin verksamhet för en längre tidsperiod i enlighet med ett till skriften fogat »Förslag till propagandaåtgärder för tiden 1/7 1964—30/6 1967». Slutligen har förutskickats, att det för innevarande budgetår erhållna anslaget ur prisregleringskassan kommer att i sin helhet förbrukas under året.

Jordbruksnämnden upplyser, att fiskerinäringens representanter vid överläggningar inom västkustens fiskeriråd enhälligt tillstyrkt bifall till centralnämndens förevarande framställning under förutsättning att fiskkonservindustrin får representation i centralnämnden för fiskpropaganda och att nämndens verksamhet utvidgas att omfatta även propaganda för konserver, som beretts av svenskfångad fisk. Fiskexportrådet har anslutit sig till detta uttalande.

För egen del erinrar jordbruksnämnden om att nämnden i tidigare sammanhang intagit den ståndpunkten, att bidrag för fiskpropaganda bör utgå endast inom ramen av de prisregleringsmedel, som ställs till prisregleringsföreningarnas förfogande i prisstödjande syfte. Med hänsyn till den ståndpunkt, som i frågan intagits av Kungl. Maj:t och riksdagen, har nämnden emellertid inte motsatt sig att begränsade medel för fiskpropaganda anvisas även direkt ur prisregleringskassan för fisk. Jordbruksnämnden som vidhåller sin principiella inställning föreslår nu, att anslaget till centralnämnden för nästa budgetår höjs med 25 000 kr. till 150 000 kr.

Handelsregleringen på strömming. Som tidigare nämnts har inom jordbruksnämnden genom den utredningsman, som särskilt tillkallats för att utreda frågan om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område, gjorts en översyn av den sedan mitten av 1930-talet gällande handelsregleringen på strömming. Resultatet av översynen redovisas av nämnden i en till dess skrivelse såsom bilaga fogad »Promemoria angående utformningen av stödet till strömmingsfisket».

I promemorian redovisas bl. a. de genomgripande förändringar beträffande strömmingsfiskets struktur- och avsättningsförhållanden, vilka har inträffat sedan mitten av 1950-talet. På grund av dessa förändringar och andra i promemorian redovisade förhållanden föreligger enligt utredningsmannens uppfattning ej längre bärande motiv för en särskild handelsreglering i fråga om en speciell produktionsgren inom fisket. Friare förhållanden synes enligt utredningsmannen vara önskvärda för att på längre sikt säkra utvecklingen mot en rationellt bedriven och stabil fiskerinäring på ostkusten. Utredningsmannen berör även frågan om prisregleringen på strömming efter ett slopande av handelsregleringen. Tre principförslag till en sådan prisreglering kallade alternativ I—III redovisas i promemorian. I denna omnämns vidare, att föreningen Ostkustfisk (centralorganisation för de auktoriserade föreningarna) låtit igångsätta en utredning om fiskförsäljnings-

föreningarnas företagsekonomiska rationaliseringsmöjligheter. Utredningsarbetet omhänderhas av Sveriges lantbruksförbunds avdelning för driftsorganisation (ADO) och utredningen skall bl. a. kartlägga möjligheterna att genom centralisering uppnå ökad effektivitet och förbilligande av föreningarnas verksamhet. Utredningsmannen anför, att övergången underlättas om de organisatoriska ändringar, som ett slopande av handelsregleringen medför, kan samordnas med en företagsekonomisk effektivisering av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet. Härvid påpekas vidare, att en sådan samordning knappast kan genomföras helt om handelsregleringen skulle upphöra fr. o. m. den 1 juli 1964, medan möjligheter härtill torde föreligga om handelsregleringen av strömming slopas fr. o. m. den 1 juli 1965.

Jordbruksnämnden upplyser, att innehållet i ovannämnda promemoria varit föremål för överläggningar inför nämnden i januari 1964 med dels representanter för Svenska ostkustfiskarens centralförbund och centralföreningen Ostkustfisk, dels representanter för Sveriges fiskgrossisters riksförbund och Kooperativa förbundet. Representanterna för strömmingspartihandeln har härvid uttalat sig för att handelsregleringen av strömming hävs snarast möjligt, dock först efter viss övergångstid för att handeln och fiskarna under tiden skall kunna överenskomma om praktiska samarbetsfrågor. Lämplig tidpunkt för att upphäva handelsregleringen och införa ett ändrat prisregleringssystem kan enligt strömmingspartihandeln vara den 1 juli 1965. Av de i utredningspromemorian redovisade prisregleringsförslagen förordar strömmingspartihandeln enhälligt alternativ I, innebärande ett minimiprissystem i likhet med det som tillämpas på sydkusten.

De av representanterna för Ostkustfiskarens centralförbund och centralföreningen Ostkustfisk vid överläggningen med jordbruksnämnden framförda synpunkterna har sedermera sammanfattats i en till nämnden ställd skrift, vilken finns bifogad nämndens skrivelse. I skriften anføres, att varken de fackliga eller de ekonomiska organisationerna på ostkusten har uppnått den stadga och styrka, som skulle vara förutsättningen för regleringens slopande. Organisationerna anför vidare, att man må beklaga detta, men att ifrågakvarande faktum kvarstår och att enligt organisationernas uppfattning ett slopande av auktorisationen skulle skapa desorganisation inom strömmingshandeln. I detta sammanhang återopas erfarenheterna från tiden före strömmingshandelsreglering, varvid hänvisning sker till 1933 års strömmingshandelsutredning. Vidare påpekas bl. a., att utredningsmannen inte har lagt fram något alternativ till handelsregleringen av strömming. Ytterligare framhålls, att auktorisationens positiva drag måste beaktas vid prövningen av dess vara eller icke vara. Enligt organisationernas uppfattning har regleringen gett fiskarna på ostkusten högre pris på konsumentströmmingen än som varit fallet på syd- och västkusten utan att detta gått ut över konsumenterna. Även om detta förhål-

lande är föga känt borde det enligt organisationernas mening antecknas på regleringens plussida. Slutligen hemställs om förnyad utredning om strömmingshandelns reglering. Mot bakgrunden härav har representanterna för fisket vid nämnda överläggningar ej velat f. n. ta ställning till de i promemorian redovisade prisregleringsförslagen.

För egen del ansluter sig jordbruksnämnden i huvudsak till utredningsmannens i promemorian redovisade synpunkter på och ställningstagande till frågan om slopande av gällande handelsreglering på strömming. Nämnden anser, att nu gällande tillstånd för fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten att med ensamrätt för försäljning motta strömming bör upphöra att gälla med utgången av juni 1965 och föreslår sålunda, att redan nu uttalas att de gällande auktorisationstillstånden avses upphöra med utgången av juni 1965.

Vad angår de av fiskets organisationer i förutnämnda skrift framförda synpunkterna anför jordbruksnämnden följande. Beträffande uttalandet »att vare sig de fackliga eller ekonomiska organisationerna ännu icke uppnått den stadga och styrka, som exempelvis 1951 års fiskhandelsutredning förutsatte som kriterium på förutsättningarna för regleringens slopande» erinrar nämnden om att ifrågavarande utredning uttalat som ett önskemål, att fiskarna på ostkusten skulle söka stärka sin fackliga organisation för att härigenom skapa förutsättningar för en framtida övergång till friare förhållanden samt i anslutning härtill förutsatt, att ledningen för de auktoriserade producentföreningarna skulle noga undersöka möjligheterna till en dylik övergång. De undersökningar, som inom ostkustfiskets organisationer sedan länge pågått i syfte att få till stånd en rationalisering av verksamhetsformerna, har emellertid ännu inte lett till resultat utan fiskförsäljningsföreningarna har i stort sett samma uppbyggnad och verksamhetsområden som vid handelsregleringens tillkomst i mitten av 1930-talet. Enligt nämndens mening torde man i nu gällande handelsreglering på strömming ha att söka den främsta anledningen till att effektiviseringen av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet fördröjts och till att ej heller den fackliga organisationen förmått växa sig starkare. Utvecklingen har samtidigt medfört, att vid bedömningen av auktorisationsfrågan särskild hänsyn måste tas till de genomgripande förändringar i strömmingsfiskets struktur- och avsättningsförhållanden, som framgår av det i utredningspromemorian redovisade materialet. Genom att trålfisket allt mer kommit att dominera strömmingsfisket kan sålunda ej längre med samma styrka som tidigare göras gällande att organisationssvårigheter nu föreligger, exempelvis på grund av den geografiska splittringen av fiskarbefolkningen. Enligt nämndens uppfattning bör organisationsfrågorna här liksom på andra områden lösas på frivillighetens väg. Avgörande principiella invändningar måste enligt nämnden riktas mot en anordning, som innebär att organisationerna skall sammanhållas med stöd

av statliga bestämmelser. I ett sådant fall föreligger bl. a. risk för att utvecklingen mot ett rationellt och effektivt fiske hämmas och att yrkesfiskarnas berättigade intressen inte tillgodoses.

Vad vidare angår uttalandet, att »regleringen givit fiskarna på ostkusten högre pris på konsumentströmmingen än vad som varit fallet vid syd- och västkusten utan att detta gått ut över konsumenterna» saknas enligt jordbruksnämndens mening underlag för ett sådant uttalande. Även om ostkustfiskarna i allmänhet uppnått högre priser i genomsnitt per år för konsumentströmming än fiskarna vid de andra kuststräckorna för sill av motsvarande storlek, behöver detta ej ha sin grund i handelsregleringen utan kan bero på helt andra förhållanden. Såsom framgår av promemorian uppvisar priserna vid olika fiskförsäljningsföreningar betydande variationer. Någon direkt jämförelse mellan priserna för strömming och för övriga kuststräckors fångster av sill kan överhuvudtaget inte göras, då huvudparten av andra kuststräckors fångster avsätts under helt annorlunda marknadsbetingelser. Möjligheter torde inte heller föreligga — vilket fiskarparten synes förmena — att genom utredning klarlägga den inverkan handelsregleringen haft i detta eller andra avseenden för strömmingsfiskarnas ekonomiska villkor. Intet tyder emellertid på att fiskarorganisationerna på de andra kuststräckorna — trots deras karaktär av helt frivilliga sammanslutningar — sämre tillgodosett sina medlemmars intressen än fiskförsäljningsföreningarna på ostkusten. I den på nämndens uppdrag nu verkställda utredningen liksom även i tidigare statliga utredningar rörande handeln med strömming har enligt nämndens uppfattning tillräckliga skäl redan förebragts för att en avveckling av gällande auktorisationer nu skall kunna beslutas. Nämnden anser därför att fog saknas för sådan förnyad utredning, som nu begärs. Nämnden framhåller i detta sammanhang, att anledningen till att en förlängning årligen skett av kungörelsen om handelsregleringen på strömming inte — såsom gjorts gällande — berott på vissa bedömningar i fråga om fiskförsäljningsföreningarnas stabilitet utan på att frågan om handelsregleringen sedan början av 1950-talet ingått i olika utredningsuppdrag på fiskets område.

Jordbruksnämnden konstaterar, att i skrivelsen från centralförbundet och centralföreningen inte berörs frågan om fiskförsäljningsföreningarnas företagsekonomiska rationalisering och det utredningsarbete, som i detta sammanhang bedrivs av lantbruksförbundets avdelning för driftorganisation. Nämnden utgår från att detta inte innebär, att organisationerna tillmäter frågan mindre betydelse. Enligt nämndens mening är det av vikt, att befintliga rationaliseringsmöjligheter i fråga om såväl fångst som marknadsföring av strömming till fullo tillvaratas. Samtidigt vill dock nämnden understryka, att den företagsekonomiska rationaliseringen är fiskförsäljningsföreningarnas interna angelägenhet och att den inte kan göras till förutsättning för statsmakternas åtgärder. Därest handelsregleringen upphör

fr. o. m. den 1 juli 1965 torde dock — såsom framhållits i promemorian — möjligheter föreligga att samordna de organisatoriska ändringar, som detta medför, med en företagsekonomisk effektivisering av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet.

Jordbruksnämnden upplyser, att den i skrivelse den 24 januari 1964 be-
rett ordföranden i Ostkustens trål- och havsfiskarförbund tillfälle att
skriftligen redovisa förbundets synpunkter på promemorian angående ut-
formningen av stödet till strömmingsfisket. I anledning härav till nämnden
inkomna skrifter finns fogade som bilagor till nämndens skrivelse. För-
bundets ordförande har sedermera inkommit med ytterligare en skrift i äm-
net.

Av de i utredningsmannens promemoria redovisade alternativen till pris-
reglering på strömming efter upphävandet av den nuvarande handelsregle-
ringen innebär alternativ I samma system med minimipriser och pristillägg,
som f. n. tillämpas på väst- och sydkusten. Alternativ II utgör en överskotts-
reglering enligt i huvudsak de nu gällande grunderna för prisregleringen
på strömming, medan alternativ III innebär en reglering, som med stöd av
statliga medel skulle handhas av fiskets organisationer. Enligt jordbruks-
nämndens mening bör frågan om utformningen av det kommande prisreg-
leringsstödet till strömmingsfisket bli föremål för vidare överväganden inom
nämnden efter fortsatta överläggningar med av stödet berörda parter, så att
förslag i frågan kan föreläggas Kungl. Maj:t i nästa års prisregleringsskri-
velse. Härvid bör självfallet kunna diskuteras även andra förslag till pris-
reglering på strömming än de i promemorian redovisade liksom även andra
stödåtgärder åt strömmingsfisket, som lämpligen kan behöva vidtas.

Jordbruksnämnden har som tidigare nämnts haft samråd med fiskeristy-
relsen rörande de olika förslagen i sin skrivelse. Vad gäller frågan om ett
eventuellt upphävande av auktorisationen på ostkusten anför fiskeristyrel-
sen följande.

I utredningsmannens promemoria har inte redovisats något angående de
ekonomiska konsekvenserna för de berörda föreningarna av ett upphävan-
de av auktorisationen. Styrelsen är av uppfattningen att en viss risk kan fin-
nas för att genom ett dylikt upphävande i varje fall enstaka föreningar kan
bringas på fall med de följder detta kan ha för bl. a. det kapital, som för-
eningarna genom insatser och lån (häri inbegripet även eventuella statliga
lån) anskaffat. Styrelsen håller vidare principiellt före att man från statens
sida bör vara klar på vad som skall sättas i stället för befintliga arrange-
mang, innan man med relativt kort frist fastställer datum för det nuvaran-
de systemets upphävande.

Med hänsyn härtill anser fiskeristyrelsen att en längre övergångstid borde
ha föreslagits än som angivits i nämndens skrivelse för att medge tid för
undersökningar rörande de ekonomiska konsekvenserna m. m. av ett dylikt
beslut samt för genomförandet av eventuellt erforderliga åtgärder.

III. Regleringen av utrikeshandeln med fisk

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen utgår giltighetstiden för förordningarna angående reglering av in- och utförseln av vissa slag av fisk- och skaldjur den 30 juni 1964. Jordbruksnämnden föreslår — i likhet med vad den föreslagit i fråga om giltighetstiden för förordningen den 30 maj 1952 — att dessa förordningar förlängs att gälla t. o. m. den 30 juni 1965.

Vad angår tillämpningen av importregleringen erinrar jordbruksnämnden om att i prop. 1963: 49 utan erinran från riksdagens sida uttalats, att importregleringen under innevarande budgetår bör anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under budgetåret 1962/63, varvid liksom hittills de jämkningar bör få företas, som kan bli erforderliga på grund av bestämmelserna i EFTA-konventionen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer. Ifrågasvarande grunder innebär, enligt uttalande av föredragande departementschefen i prop. 1948: 48, att importen av fisk skall begränsas i den omfattning, som är nödvändig för att upprätthålla prisregleringssystemet. Nämnden anför vidare följande.

Vid sin tillämpning av importregleringen har nämnden, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndiganden, från licenstvänget undantagit vissa fiskvaror vid import från bl. a. OECD-länderna. För flertalet övriga fiskvaror har nämnden begagnat sig av generella importlicenser, som utgör ett förenklat licensförfarande och innebär, att vara, som upptagits på sådan licens, tills vidare kan införas på samma villkor som de licensfria varuslagen, under förutsättning att fisken inköpts i fast räkning och att den inte heller införts vid direktlandning. I annat fall begagnas individuell licens, som — till skillnad mot den generella licensen — kan innebära, att importen kvantitativt regleras. I praktiken har under 1963 liksom under tidigare år kvantitativa importrestriktioner upprätthållits i huvudsak endast på färsk och fryst sill och torsk samt spillånga.

I frågor av allmänt intresse beträffande tillämpningen av importregleringen av färska och frysta fiskvaror inhämtas synpunkter från ett av nämnden inrättat organ, det s. k. *fiskimportrådet*, som består av särskilt utsedda representanter för av importen berörda intressen, nämligen fiskare, handel, beredare och konsumenter.

Vad angår den fortsatta tillämpningen av importregleringen av fisk tillstyrker nämnden, att regleringen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under innevarande budgetår.

I detta sammanhang erinrar jordbruksnämnden om att nämnden i sin regleringsskrivelse för budgetåret 1960/61 lämnat en kortfattad redogörelse för den huvudsakliga innebörden av EFTA-konventionens bestämmelser i fråga om fisk och fiskprodukter. I anslutning härtill har nämnden anfört

några synpunkter på de problem, som uppkommer i anledning av konventionen (se prop. 1960: 82, s. 19—23). Nämnden anför vidare följande.

Som en följd av EFTA-konventionen har tullarna på fiskkonserver o. d. samt införselavgiften på frysta filéer av torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk vid införsel från länder anslutna till EFTA sänkts i olika omgångar och utgår fr. o. m. den 31 december 1963 med 40 procent av de belopp, som gäller vid införsel från länder utanför frihandelsområdet. Vidare har som ett led i avvecklingen av de kvantitativa importrestriktionerna uppräknings i enlighet med konventionsbestämmelserna skett av de fr. o. m. den 1 juli 1960 fastställda globalkontingenterna för sådana fiskvaror, för vilka EFTA-konventionens förpliktelser i detta hänseende gäller och för vilka införsel inte kunnat ske utan licens. Globalkontingenterna kan — utom såvitt de gäller sill- och makrillfiléer — betecknas som rent nominella, då import av andra berörda varuslag än nämnda filéer redan före år 1960 medgetts utan kvantitativ begränsning. Importen av fryst sill- och makrillfilé har hittills varit obetydlig.

Vid överläggningar under 1963 inom EFTA:s ministerråd har enighet nåtts om en ny tidtabell för reduktionen av tullar och införselavgifter på industrivaror, innebärande bl. a. att tullarna på fiskkonserver o. d. samt införselavgiften på frysta fiskfiléer i sin helhet skall vara avvecklade den 31 december 1966 eller tre år tidigare än vad som ursprungligen avtalats. De kvarvarande kvantitativa importrestriktionerna på berörda varuslag skall likaledes vara avskaffade sistnämnda dag.

Jordbruksnämnden framhåller vidare, att den i sin regleringsskrivelse för budgetåret 1961/62 redovisat resultatet av vissa överläggningar, som inför nämnden ägt rum med representanter för fiskkonserver- och filéberedningsindustrin i anslutning till den avtrappning av tullskyddet, som trädde i kraft den 1 juli 1960. Nämnden framhåller följande.

Vid dessa överläggningar förelåg enighet om att på grund av det förändrade konkurrensläget andra åtgärder på fiskregleringens område inte erfordrades än medgivande för konservindustrin att fritt importera fiskråvaror för sin tillverkning. Sådant medgivande, som från början begränsades att under vissa förutsättningar gälla budgetåret 1960/61, har sedermera förlängts tills vidare. Medgivandet har i praktiken endast inneburit, att prövningen av importbehovet av färsk sill bortfallit. Även de avtrappningar av tullskyddet, som ägt rum efter den 1 juli 1960, har kunnat genomföras utan att andra åtgärder behövt vidtas än nyss berörda förlängning av medgivandet till fri import. Det kan i detta sammanhang framhållas, att även under 1963 praktiskt taget all sydkusttorsk, som ej avsatts på färskmarknaden, omhändertagits för beredning av frysta filéer för försäljning på den inhemska marknaden samtidigt som viss höjning under året genomförts av minimipriserna på råvaran.

Jordbruksnämnden förutsätter, att nämnden även under nästa budgetår skall inom ramen för de allmänna bemyndigandena i fråga om fiskprisregleringen kunna lösa de problem, som för de berörda industrierna kan uppkomma till följd av EFTA-konventionen och som sammanhänger med gränsdragningen mellan »fiskvaror» och »industrivaror».

Vad angår skyddet för avsättningen inom landet av fladensill erinrar jordbruksnämnden om att enligt kungörelsen den 6 maj 1949 (nr 179) gäller förbud mot försäljning av islandssill under tiden augusti—november, såvida ej jordbruksnämnden annat beslutar. Under en följd av år har ifrågavarande förbud inte upprätthållits och inte heller har importbegränsande åtgärder vidtagits av nämnden i fråga om beredd sill. I princip anser nämnden, att sådana ingripanden ej heller fortsättningsvis skall behöva komma i fråga utan att de bör kunna ersättas med bl. a. kvalitetsfrämjande åtgärder av beskaffenhet att stärka fladensillens konkurrenskraft gentemot andra sillsorter.

I fråga om exportregleringen erinrar jordbruksnämnden om att för export av fisk och fiskprodukter i princip fordras licens av nämnden enligt förordningen den 5 juni 1953, nr 374. Om det faktiska läget anför nämnden bl. a. följande.

Fisk och fiskprodukter är föremål för s. k. villkorlig licensfrihet. Detta innebär, att de under vissa förutsättningar tills vidare får exporteras utan särskild licens till i huvudsak de länder, som inte har centraliserad import. Bland de förutsättningar som jordbruksnämnden uppställt för licensfriheten märks att viss fisk, som exporteras, skall vara inköpt enligt gällande bestämmelser om reglering av handeln med fisk samt om prisreglering beträffande fisk.

Exporten till länder med centraliserad import är centraliserad och sker i enlighet med särskild överenskommelse mellan föreningarna Ostkustfisk, Sydsvensk exportfisk, Västkustfisk, och Fiskkonserverfabrikernas förening, ävensom företrädare för exporthandeln med färsk och fryst fisk samt svensk saltsill. Överenskommelsen innebär, att all export av saltvattenfisk, inklusive konserver, till sådana marknader, som jordbruksnämnden förklarar skola omfattas av centraliseringen, skall förberedas och övervakas av ett affärsutskott för svensk fiskexport. Utskottets uppgift är bl. a. att undersöka olika möjligheter för denna export och att före avtalsförhandling avseende viss export behandla frågor rörande kontingentfördelning, prispolitik m. m.

Allmänt har stadgats skyldighet för de i affärsutskottet ingående föreningarna att tillse, att allas berättigade intressen av att delta i exporten blir tillgodosedda och att exporten, om det befinns nödvändigt, fördelas mellan exportörerna enligt grunder, som fastställs av jordbruksnämnden. Vidare har förutskickats, om nämnden så finner angeläget, att möjligheter skall öppnas för exportörerna att inbördes tävla om exportleveranserna (exempelvis genom särskilda exportauktioner).

Jordbruksnämnden har i anslutning till nyssnämnda överenskommelse föreskrivit, att exportlicens för saltvattenfisk till centraliserade marknader endast beviljas för sådan export, som sker i enlighet med överenskommelsen. Exportlicens utställs för affärsutskottets räkning på antingen föreningen Sydsvensk exportfisk eller föreningen Västkustfisk eller Fiskkonserverfabrikernas förening.

I sådana frågor om export av fisk och fiskprodukter, som är av intresse för den svenska fiskerinäringen eller eljest av mera allmän betydelse, inhämtar nämnden uttalande från det s. k. *fiskexportrådet*. Detta består av

representanter för de olika fiskexportintressena, nämligen fiskarna, färskfiskhandlarna, salteriföretagen och konservindustrin. Till rådets sammanträden kallas jämväl statens fiskexportrepresentant.

Jordbruksnämnden framhåller, att behov har förelegat även under det gångna året av en centralisering av fiskexporten, såvitt gäller länder med centraliserad import. Enligt nämndens mening är det, om exportmöjligheterna skall kunna rationellt tillvaratas, erforderligt att exporten även i fortsättningen regleras i den omfattning, som nu sker.

Jordbruksnämnden erinrar vidare om vissa andra exportfrämjande åtgärder. Genom förutnämnda beslut den 26 april 1963 har Kungl. Maj:t bemyndigat jordbruksnämnden att för bestridande av kostnaderna under budgetåret 1963/64 för befattningen som *fiskexportrepresentant*, disponera ett belopp av högst 100 000 kr. från de genom upptagande av införselavgifter på fiskets område för budgetåret inflytande eller dessförinnan influtna medlen. Behov av en befattning med uppgift att främja den svenska fiskexporten föreligger enligt nämndens mening även för tiden efter utgången av innevarande budgetår. Enligt vad nämnden har inhämtat delas denna uppfattning av vederbörande fiskarorganisationer och av övriga företrädare för den berörda fiskerinäringen. Anslagsbehovet för fiskexportrepresentanten för budgetåret 1964/65 beräknar nämnden till samma belopp som det för innevarande budgetår anvisade. Nämnden hemställer på grund av vad nyss anförts om bemyndigande att under nästa budgetår för att bestrida kostnaderna för fiskexportrepresentanten använda ett belopp av högst 100 000 kr. av de för budgetåret 1964/65 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område.

Jordbruksnämnden framlägger härefter förslag om täckning av kostnaderna för *kvalitetskontroll av fisk och fiskprodukter*. I fråga om konservkontrollen beräknar nämnden att tillgängliga medel förslår att täcka de kostnader för kontrollen som inte kan bestridas genom inflytande kontrollavgifter. Beträffande kontrollen av andra fiskvaror anför nämnden bl. a. följande.

Kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver utövas av kontrollpersonal, som är direkt underställd jordbruksnämnden. För att bestrida kostnaderna för denna kontroll — utom såvitt avser kontroll av salt strömming på hemmamarknaden — upptas avgifter av den som begärt kontrollens utförande. Dessa avgifter förslår totalt sett ej till att täcka kostnaderna för kontrollen. För budgetåret 1961/62 har sålunda inkomsterna av löpande kontrollavgifter understigit utgifterna för kvalitetskontrollen med i runt tal 40 000 kr. För budgetåret 1962/63 har underskottet utgjort endast 35 000 kr. på grund av en av tillfälliga förhållanden orsakad minskning av utgifterna under första hälften av budgetåret.

Storleken av det tillskott, som utöver kontrollavgifterna erfordras för att fullgöra kvalitetskontrollen i fortsättningen kan enligt jordbruksnämndens mening inte beräknas med någon större grad av säkerhet. Om man

bortser från budgetåret 1962/63, då utgifterna för kontrollen varit mindre än normalt, har dessa tillskott under senare år successivt stigit beröende i huvudsak på en nedgång av den export, som varit föremål för kvalitetskontroll. För kalenderåret 1963 uppgår underskottet till 47 500 kr. Mot bakgrunden härav synes enligt nämnden för nästa budgetår böra anvisas ett något större tillskott av statliga medel än för innevarande budgetår. Nämnden hemställer därför om bemyndigande att under nästa budgetår för kvalitetskontrollens genomförande använda ett belopp av högst 60 000 kr. av de för budgetåret 1964/65 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område.

IV. Departementschefen

Behov av fortsatt prisstöd för fiskarna föreligger såvitt nu kan bedömas även för nästa budgetår. Prisregleringsverksamheten torde därför böra bibehållas också under budgetåret 1964/65. I avvaktan på jordbruksnämndens utredning om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område torde prisregleringen böra handhas i huvudsak på samma sätt som hittills, d. v. s. i stort sett i enlighet med de uttalanden i ämnet som gjorts av föredragande departementschefen i propositionen 1951: 81. Regleringen torde även under budgetåret 1964/65 i princip böra bedrivas så, att medelsbehovet för att upprätthålla den i huvudsak kan täckas av medel som inflyter till prisregleringskassan. Bemyndigandet för jordbruksnämnden att uppta regleringsavgifter synes under budgetåret 1964/65 böra bibehållas i den omfattning som gällt sedan den 1 september innevarande budgetår. Nämnden bör sålunda äga möjlighet att uppta regleringsavgift med högst 3 procent av inköpspriset för svenskfångad fisk, som ilandförs på väst- och sydkusten samt med högst 3 öre per kilogram för på ostkusten ilandförd strömming. På importfisk bör prisregleringsavgift kunna upptas med belopp som motsvarar de avgifter som utgår för svenskfångad fisk. I enlighet med nämndens förslag bör inkomsterna av införselavgifterna på filéer av vissa fiskslag få disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna och sålunda, sedan i det följande särskilt nämnda belopp utgått, användas för att täcka de löpande utgifter, som erfordras för att upprätthålla prisregleringen.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör enligt min mening inte heller under nästa budgetår hinder möta att — under särskilda förhållanden och på de villkor, som fastställs av Kungl. Maj:t — använda behållningen i prisregleringskassan för lån till prisregleringsföreningarna på fiskets område för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar på export. Jag tillstyrker vidare jordbruksnämndens förslag, att prisreg-

leringsföreningarna skall jämväl under budgetåret 1964/65 få disponera till fulla beloppet de krediter, för vilka staten ställt garanti.

Av införselavgiftsmedel på fiskets område har under innevarande år disponerats 125 000 kr. till den av centralnämnden för fiskpropaganda bedrivna verksamheten. Centralnämnden har nu mot bakgrunden av bland annat behovet av en intensifierad propaganda för att lösa avsättningsproblemet för sill och strömming av mindre storlekar i skrivelse till jordbruksnämnden föreslagit, att 500 000 kr. per år anvisas under en treårsperiod till centralnämndens verksamhet. Jordbruksnämnden, som anser att bidrag till fiskpropaganda i princip bör utgå endast inom ramen för de prisregleringsmedel, som ställs till prisregleringsföreningarnas förfogande i prisstödjande syfte, föreslår att anslaget till centralnämnden för nästa budgetår höjs med 25 000 kr. till 150 000 kr. Jordbruksnämndens råd i prisregleringsfrågor på fiskets område har å sin sida uttalat sig för att ett belopp av 200 000 kr. skall ansås till centralnämndens verksamhet. För egen del tillstyrker jag att för budgetåret 1964/65 ett belopp av högst 200 000 kr. disponeras till den av centralnämnden för fiskpropaganda bedrivna verksamheten. Erforderligt belopp bör, på motsvarande sätt som under innevarande budgetår, utgå ur de genom upptagande av införselavgifter på fiskets område för budgetåret 1964/65 inflytande eller dessförinnan influtna medlen.

Till stöd för strömmingsfisket gäller sedan år 1935 en särskild handelsreglering. Genom denna har fiskarnas ekonomiska föreningar på ostkusten (de s. k. auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna) erhållit ensamrätt att för återförsäljning motta färsk strömming från fiskarna. I kraft av ensamrätten bestämmer de auktoriserade föreningarna det pris, som strömmingen skall betinga vid försäljning till olika ändamål. Därutöver upprätthålls en prisreglering på strömming.

Som framgått av det föregående har jordbruksnämnden genom särskild utredningsman låtit företa en översyn av handelsregleringen på strömming. Utredningsmannens granskning utmynnar i förslag om att handelsregleringen slopas från och med den 1 juli 1965. Samtidigt redovisas tre alternativ till prisreglering på strömming efter upphävandet av handelsregleringen. Jordbruksnämnden har efter överläggningar med företrädare för fisket och handeln anslutit sig till utredningsmannens ställningstagande vad gäller handelsregleringens upphävande. Frågan om utformningen av ett prisregleringsstöd från den 1 juli 1965 avses bli föremål för vidare överväganden inom nämnden efter fortsatta överläggningar med av stödet berörda parter.

Vid de överläggningar med företrädare för fisket och handeln som ägt rum före jordbruksnämndens ställningstagande har handeln uttalat sig för ett slopande av regleringen efter en övergångstid av ett år. Representanterna för ostkustfisket har ställt sig avvisande till ett slopande och hem-

ställt om förnyad utredning om strömmingshandels reglering. Jordbruksnämndens råd beträffande prisregleringsfrågor på fiskets område har med undantag för dess fiskarrepresentanter anslutit sig till ett upphävande av handelsregleringen i enlighet med vad som sedermera blivit nämndens förslag. Fiskeristyrelsen har i samrådsyttrande i huvudsak biträtt nämndens förslag men ansett att en längre övergångstid än till den 1 juli 1965 borde ha föreslagits.

För egen del vill jag först erinra om att handelsregleringen på ostkusten tillkom i mitten av 1930-talet för att möjliggöra ett skäligt utbyte av fisket för en fiskargrupp, som omfattade ett stort antal små produktionsenheter. Utbudet av strömming var vid denna tid splittrat på många händer, vilket medförde en besvärande konkurrens med starkt pressade priser som följd. Genom att fiskarna var utspridda över ett stort geografiskt område var utgångspunkten för ett fackligt organisationsarbete dåligt. Sedan dess har emellertid förhållandena förändrats starkt. Antalet yrkesfiskare på ostkusten har sedan mitten av 1930-talet minskat till mindre än hälften. Genom övergången till trålfiske sedan mitten av 1950-talet har större produktionsenheter kommit att i viss mån dominera strömmingsfisket. Vidare har ilandföringen koncentrerats till ett mindre antal orter. Utgångspunkten för ett organisationsarbete på frivillig bas torde härigenom ha förbättrats väsentligt.

Trots att en snabb rationalisering skett inom fisket på ostkusten har de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna enligt vad jordbruksnämnden uppger i stort sett alltså samma uppbyggnad och verksamhetsområden som vid handelsregleringens tillkomst i mitten av 1930-talet. Enligt nämndens mening synes handelsregleringen vara den främsta anledningen till att effektiviseringen av fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet fördröjts samt till att ej heller den fackliga organisationen bland fiskarna på ostkusten vuxit sig starkare. Härtill kommer att handelsregleringen inte rimmar väl med de allmänna principer om näringsfrihet, som gäller för den ekonomiska verksamheten i landet. Även om regleringen synes ha inneburit vissa fördelar för ostkustfisket anser jag det mot bakgrunden av nyssnämnda förhållanden nödvändigt att den avvecklas så snart som möjligt. I avvaktan på ytterligare överväganden rörande de stödåtgärder, som erfordras för tiden efter nämnda avveckling, bör nuvarande handelsreglering förlängas att gälla till och med den 30 juni 1965. I likhet med jordbruksnämnden anser jag att frågan om utformningen av ett framtida stöd bör bli föremål för vidare överväganden inom nämnden efter fortsatta överläggningar med av stödet berörda parter, så att förslag i frågan kan underställas Kungl. Maj:t senast i nästa års prisregleringsskrivelse. Såsom nämnden anfört bör organisatoriska ändringar till följd av att handelsregleringen slopas samordnas med fiskförsäljningsföreningarnas effektivisering av sin verksamhet. Samordningen förutsätter att resultatet av föreningen Ostkustfisks

egen utredning rörande försäljningsföreningarnas verksamhet framkommer inom de närmaste månaderna.

Prisregleringen på fisk liksom handelsregleringen på strömming är för närvarande grundad på förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. Giltighetstiden för denna, som utgår den 30 juni 1964 bör mot bakgrunden av vad jag tidigare anfört förlängas med ett år.

Regleringen av importen och exporten av fisk m. m. sker för närvarande med stöd av bland annat förordningarna den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur (nr 372) samt angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. (nr 374). Även giltighetstiden för nämnda förordningar, som utgår den 30 juni 1964, bör förlängas till och med den 30 juni 1965.

Också för nästa budgetår torde, såsom jordbruksnämnden föreslagit, *importregleringen* böra anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under innevarande budgetår, varvid nämnden liksom hittills bör få företa de jämkningar, som kan bli erforderliga på grund av bestämmelserna i EFTA-konventionen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer.

Vad jordbruksnämnden anfört rörande skyddet för avsättningen inom landet av fladensill föranleder inte någon erinran från min sida. I princip synes sålunda under nästa budgetår förbudet mot försäljning av islandssill under viss del av året inte böra upprätthållas och inte heller synes under samma tid utfärdandet av importlicenser för annan beredd sill än islandssill böra inställas.

Regleringen av exporten av fisk på marknader med centraliserad import bör under budgetåret 1964/65 handhas i enlighet med de för denna export nu gällande allmänna grunderna. Likaså bör regleringen av exporten till övriga marknader jämväl under nästa budgetår ordnas efter i huvudsak de grunder, som följts under innevarande budgetår.

För att täcka kostnaden för en befattning som *fiskexportrepresentant* har under budgetåret 1963/64 fått tas i anspråk ett belopp av högst 100 000 kr. från de för samma budgetår genom upptagande av införselavgifter på fiskets område inflytande eller dessförinnan influtna medlen. Kostnaderna för befattningen bör, såsom jordbruksnämnden föreslagit, även för budgetåret 1964/65 intill ett belopp av högst 100 000 kr. få täckas med införselavgiftsmedel, som upptas eller upptagits på fiskets område.

För budgetåret 1963/64 har för att bestrida ett eventuellt tillskott till de kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som inte kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, fått tas i anspråk ett belopp av högst 50 000 kr. ur införselavgiftsmedlen på fiskets område. Jag finner mig böra förorda jordbruksnämndens förslag att för detta ändamål under nästa budgetår i den mån kostnaderna inte kan

täckas av inflytande kontrollavgifter, disponeras ett belopp av högst 60 000 kr. av införselavgiftsmedel, som upptas eller upptagits på fiskets område.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till de förordningar, som framgår av min hemställan i det följande.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

A. anta förslagen till

1) förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m.

2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur

3) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.

B. medge, att för tiden till och med den 30 juni 1965 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte vad därmed sammanhänger må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i det föregående samt

C. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1964/65 för lån i Sveriges kreditbank mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 2 000 000 kr. jämte ränta, dels åt Väst-kustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kr. jämte ränta.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulla B. Silén

Bilaga 1

Antal fiskare vid saltsjöfisket åren 1935—1962

(Indextal: 1935/39 = 100)

År	Ostkusten (norr om Blekinge)				Sydkusten (Blekinge och Skåne)			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal
1935/39	4 580	7 437	12 017	100	2 480	1 128	3 608	100
1940/44	5 432	6 921	12 353	103	2 558	1 409	3 967	110
1945/49	5 255	6 157	11 412	95	2 662	1 363	4 025	112
1950/54	3 786	5 677	9 463	79	2 213	1 152	3 365	93
1955	3 007	5 549	8 556	71	1 913	1 098	3 011	83
1956	2 768	5 666	8 434	70	1 831	1 065	2 896	80
1957	2 479	5 716	8 195	68	1 772	1 016	2 788	77
1958	2 349	5 699	8 048	67	1 765	942	2 707	75
1959	2 338	5 684	8 022	67	1 721	985	2 706	75
1960	2 225	5 543	7 768	65	1 690	887	2 577	71
1961	2 070	5 457	7 527	63	1 655	856	2 511	70
1962	1 973	5 422	7 395	61	1 600	789	2 389	66

År	Västkusten (Hallands län, Göteborgs och Bohus län)				Samtliga kuststräckor			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Indextal
1935/39	6 586	1 406	7 992	100	13 646	9 971	23 617	100
1940/44	6 749	1 247	7 996	100	14 739	9 577	24 316	103
1945/49	7 231	1 258	8 489	106	15 148	8 778	23 926	101
1950/54	6 826	1 160	7 986	100	12 825	7 989	20 814	88
1955	6 058	1 076	7 134	89	10 978	7 723	18 701	79
1956	5 749	1 012	6 761	85	10 348	7 743	18 091	77
1957	5 583	970	6 553	82	9 834	7 702	17 536	74
1958	5 400	963	6 363	80	9 514	7 604	17 118	72
1959	5 291	942	6 233	78	9 350	7 611	16 961	72
1960	5 126	910	6 036	76	9 041	7 340	16 381	69
1961	5 242	873	6 115	77	8 967	7 186	16 153	68
1962	5 001	840	5 841	73	8 574	7 051	15 625	66

Anm. Uppgifterna är hämtade från den officiella fiskeristatistiken. Enligt instruktionen för statistikinsamlingarna skall som yrkesfiskare anses person, som har sin huvudsakliga inkomst av fisket. Lokala skiljaktigheter förekommer emellertid i fråga om gränsdragningen mellan yrkes- och binäringsfiskare.

Antal fiskebåtar åren 1935/39, 1948/52, 1953/57 och 1958—1962

År	Däckade båtar med motor						Öppna båtar med motor				Summa båtar med motor	
	Hkr						Summa	Hkr				Summa
	1—10	11—30	31—90	91—150	151—200	>200		1—5	6—10	>10		
<i>Ostkusten</i>												
1935/39	..	..	..	..	..	..	388	..	..	..	4 636	5 024
1948/52	834	535	21	1	—	—	1 391	3 178	1 509	109	4 796	6 187
1953/57	590	609	37	12	3	—	1 251	3 047	1 578	200	4 825	6 076
1958.....	421	523	53	34	13	1	1 045	2 964	1 506	283	4 753	5 798
1959.....	371	512	50	40	13	9	995	2 983	1 511	324	4 818	5 813
1960.....	329	503	59	39	18	8	956	2 856	1 479	303	4 638	5 594
1961.....	290	469	74	43	20	11	907	2 822	1 454	310	4 586	5 493
1962.....	249	442	81	50	24	15	861	3 196	1 430	356	4 982	5 843
<i>Sydskusten</i>												
1935/39	..	..	..	..	..	..	749	..	..	..	459	1 208
1948/52	314	302	122	36	—	—	774	563	111	7	681	1 455
1953/57	321	265	124	57	3	2	772	640	145	18	803	1 575
1958.....	290	220	86	71	20	12	699	655	150	21	826	1 525
1959.....	281	210	75	71	26	16	679	650	159	29	838	1 517
1960.....	264	196	61	70	37	19	647	673	155	29	857	1 504
1961.....	256	213	60	70	40	23	662	666	196	32	894	1 556
1962.....	160	197	60	78	43	24	562	659	241	42	942	1 504
<i>Västskusten</i>												
1935/39	..	..	..	..	..	..	1 345	..	..	..	496	1 841
1948/52	432	199	347	318	162	—	1 458	660	256	21	937	2 395
1953/57	415	191	297	217	158	125	1 403	688	311	33	1 032	2 435
1958.....	393	180	239	173	145	175	1 305	653	342	42	1 037	2 342
1959.....	398	172	229	171	133	196	1 299	657	363	47	1 067	2 366
1960.....	378	179	204	159	106	245	1 271	655	338	36	1 029	2 300
1961.....	338	174	186	187	84	311	1 280	671	359	40	1 070	2 350
1962.....	272	156	159	159	91	330	1 167	814	406	75	1 295	2 462
<i>Samtliga kuststräckor</i>												
1935/39	..	..	..	..	..	..	2 482	..	..	..	5 591	8 073
1948/52	1 580	1 036	490	355	162	—	3 623	4 401	1 876	137	6 414	10 037
1953/57	1 326	1 065	458	286	163	128	3 426	4 375	2 034	251	6 660	10 086
1958.....	1 104	923	378	278	178	188	3 049	4 272	1 998	346	6 616	9 665
1959.....	1 050	894	354	282	172	221	2 973	4 290	2 033	400	6 723	9 696
1960.....	971	878	324	268	161	272	2 874	4 184	1 972	368	6 524	9 398
1961.....	884	856	320	300	144	345	2 849	4 159	2 009	382	6 550	9 399
1962.....	681	795	300	287	158	369	2 590	4 669	2 077	473	7 219	9 809

Anm. Uppgifterna och indelningen i kuststräckor enligt SOS Fiske, dock att »Sydskusten» i denna bilaga inkluderar även Öresund och Skånekusten vid Kattegatt. — I SOS Fiske redovisas också fiskebåtar utan motor.

Bilaga 3

Saltsjöfiskets avkastning, fördelad på olika fångstområden, mängd, värde samt procentuell fördelning åren 1935—1963

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%
	Fångstmängd									
1935/39	31,9	27	11,9	10	75,6	63	119,4	100	14,8	12
1940/44	37,0	31	19,3	16	64,1	53	120,4	100	1,7	1
1945/49	27,9	17	24,2	14	115,6	69	167,7	100	12,6	8
1950/54	28,2	14	30,4	16	138,2	70	196,8	100	30,2	15
1955	30,1	14	34,1	15	155,3	71	219,5	100	45,0	21
1956	24,3	12	33,1	17	140,0	71	197,4	100	35,8	18
1957	24,2	11	40,0	18	157,9	71	222,1	100	38,0	17
1958	27,2	11	37,8	16	173,0	73	238,0	100	66,8	28
1959	29,6	11	37,1	14	201,3	75	268,0	100	82,0	31
1960	25,7	10	42,6	16	190,8	74	259,1	100	65,2	25
1961	24,8	9	43,4	16	199,1	75	267,3	100	85,3	32
1962 ¹	24,0	8	46,0	16	225,0	76	295,0	100	117,5	40
1963 ¹	23,0	7	39,5	11	278,5	82	341,0	100	161,3	47

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%
	Fångstvärde									
1935/39	8,3	28	3,7	13	17,6	59	29,6	100	3,1	10
1940/44	26,3	31	13,5	16	45,8	53	85,6	100	0,3	0
1945/49	23,8	23	14,0	14	65,4	63	103,2	100	7,0	7
1950/54	24,2	21	18,1	15	74,0	64	116,3	100	10,8	9
1955	23,8	18	23,2	17	88,5	65	135,5	100	16,1	12
1956	22,9	17	21,1	16	88,8	67	132,8	100	16,7	13
1957	23,2	16	25,2	17	100,5	67	148,9	100	17,9	12
1958	23,2	15	24,9	16	106,1	69	154,2	100	29,7	19
1959	26,7	16	26,5	15	117,7	69	170,9	100	33,8	20
1960	25,3	15	27,0	15	120,2	70	172,5	100	30,1	17
1961	28,4	15	29,0	15	130,7	70	188,1	100	40,6	22
1962 ¹	27,0	12	30,5	14	160,5	74	218,0	100	69,9	32
1963 ¹	26,0	12	28,0	13	162,0	75	216,0	100	67,3	31

¹ Uppgifterna är hämtade ur den officiella statistiken utom för åren 1962 och 1963, då de är beräknade av jordbruksnämnden.

Anm. Med »Västkusten» avses fångstområdena Kattegatt, Skagerack, Nordsjön och avlägsnare vatten; »Sydkusten» inkluderar Öresund. Avrens är inkluderat i fångstmängdsuppgifterna fr. o. m. år 1949 men däremot icke för åren dessförinnan. Det totala avrenset har för åren 1945/1948 utgjort i genomsnitt 8,7 milj. kg. För åren fr. o. m. 1949 är i ilandföringen i utrikes hamnar inkluderad s. k. skrapfisk. Sådan fisk ingår däremot ej i motsvarande siffror för åren dessförinnan och därmed ej heller i kolumnerna »Västkusten» och »Totalfångst». Under åren före 1949 torde ilandföringen av skrapfisk i utlandet ha varit obetydlig.

Tid	Västkusten										Sydkusten						Genomsnittet av partinoteringar på strömming i Stockholm ⁶
	Genomsnittliga fiskarpriser ¹					Minimipriser ³					Genomsnittliga fiskarpriser		Minimipriser ³				
	All fisk ²	Sill (färsk)	Torsk	Makrill	Annan fisk ²	Sill nr 1 ⁴	Sill nr 3 ⁴	Torsk nr 1	Torsk nr 2	Makrill nr 1 ⁴	Sill	Torsk	Sill nr 1	Sill nr 3	Torsk nr 1 ⁵	Torsk nr 2 ⁵	
<i>1959</i>																	
3:e kv.	67,2	48,0	96,1	96,3	110,3	62 (48)	41 (33)	69	59	59 (44)	53,5	58,1	68	58	56	53	135,4
4:e kv.	79,3	48,0	139,6	104,0	141,1	60 (47)	37 (33)	69	59	59 (44)	55,5	63,6	68	58	56	53	132,7
<i>1960</i>																	
1:a kv.	57,7	43,2	101,7	60,2	126,1	52 (42)	33 (24)	69	59	59 (44)	68,2	61,4	68	58	58	55	140,7
2:a kv.	96,9	42,1	108,7	74,4	126,3	52 (42)	33 (24)	69	59	61 (44)	53,0	64,5	68	58	58	55	131,2
3:e kv.	67,7	48,0	118,3	95,9	138,8	64 (48)	41 (33)	69	59	61 (44)	54,4	62,6	68	58	58	55	137,6
4:e kv.	60,1	45,1	141,7	61,5	135,2	61 (46)	37 (32)	69	59	59 (44)	64,5	65,8	68	58	58	55	145,2
<i>1961</i>																	
1:a kv.	62,0	41,1	133,4	61,9	148,6	53 (40)	33 (24)	69	59	59 (44)	70,8	64,8	68	58	59	56	146,5
2:a kv.	98,7	47,3	108,6	85,5	127,6	53 (38)	33 (24)	69	59	63 (44)	57,0	67,4	68	58	59	56	141,5
3:e kv.	70,1	50,2	102,6	92,1	125,0	64 (48)	44 (33)	75	63	63 (44)	56,0	65,6	68	58	63	60	149,2
4:e kv.	77,3	50,5	131,6	91,6	136,6	64 (48)	44 (33)	75	63	59 (44)	61,2	71,6	68	58	63	60	150,2
<i>1962</i>																	
1:a kv.	70,1	51,4	87,2	79,1	118,3	53 (43)	35 (24)	75	63	59 (44)	75,2	65,0	68	58	61	58	145,9
2:a kv.	112,8	69,6	111,2	91,6	138,8	53 (43)	35 (24)	75	63	66 (48)	54,4	66,8	68	58	61	58	145,6
3:e kv.	102,1	65,2	113,1	122,7	135,3	64 (55)	46 (33)	80	65	66 (48)	56,4	67,1	70	61	61	58	152,6
4:e kv.	73,9	48,8	135,0	96,1	142,1	64 (55)	46 (33)	80	65	59 (48)	52,4	66,4	70	61	61	58	139,7
<i>1963</i>																	
1:a kv.	71,9	45,8	120,0	104,2	142,6	53 (44)	35 (25)	80	65	59 (48)	79,6	64,9	70	61	63	60	166,9
2:a kv.	87,3	47,2	108,1	85,4	124,2	53 (44)	35 (25)	80	65	69 (50)	59,0	66,1	70	61	63	60	157,9
3:e kv.	74,6	50,5	107,6	128,1	128,2	64 (45)	49 (36)	80	65	69 (50)	57,5	74,8	70	61	63	60	150,0

¹ Uppgifterna avser försäljningen vid fiskauktionerna i Göteborg, Gravarne, Smögen, Lysekil och Strömstad.

² Skarpsill, saltsill, skrapfisk och skaldjur ej medtagna.

³ Minimipriserna på sill och makrill avser orensad vara samt på torsk rensad vara med huvud.

⁴ Avser minimipriser vid försäljning på s. k. första auktion (för alla köpare). Inom parentes har angivits minimipriset vid försäljning på s. k. andra auktion (för exportörer och beredare i fråga om sill samt för beredare av frysta filéer i fråga om makrill).

⁵ Under 1962 och 1963 har minimipriserna under slutet av veckan legat respektive 4 och 2 öre per kg under de angivna priserna.

⁶ Partinoteringen på strömming är det pris, som producentföreningen fastställt att gälla vid parthandels försäljning till detaljhandeln, och är sålunda ej jämförbart med de i kolumnerna redovisade fiskarpriserna.

Anm. Såväl de genomsnittliga fiskarpriserna som minimipriserna inkluderar i förekommande fall exempelvis auktionsavgifter och fiskarens andel i lädkostnaden.

Bilaga 5

Utrikeshandeln med fisk, kräftdjur och blötdjur samt beredd eller konserverad fisk m. m. tillhörande kap. 3 och 16 i tulltaxan

År	Utförsel			Införsel			Differens	
	Kommersiell export		Direktlandningar i utlandet	Summa	fisk, kräftdjur och blötdjur kap. 3	beredd eller konserverad fisk m.m. kap. 16		Summa
	fisk, kräftdjur och blötdjur kap. 3	beredd eller konserverad fisk m.m. kap. 16						
Miljoner kilogram								
1935/39	25,1	1,4	14,8	41,3	44,5	7,1	51,6	- 10,3
1940/44	5,4	0,4	1,7	7,5	11,6	0,4	12,0	- 4,5
1945/49	30,2	2,0	12,6	44,8	21,5	4,7	26,2	+ 18,6
1950/54	47,9	2,5	30,2	80,6	25,6	8,8	34,4	+ 46,2
1955.....	50,5	2,3	45,0	97,8	34,3	12,5	46,8	+ 51,0
1956.....	40,2	2,6	35,8	78,6	33,7	13,5	47,2	+ 31,4
1957.....	42,0	1,9	38,0	81,9	30,2	11,8	42,0	+ 39,9
1958.....	35,9	2,9	66,8	105,6	33,8	15,9	49,7	+ 55,9
1959.....	38,1	2,8	82,0	122,9	30,2	16,8	47,0	+ 75,9
1960.....	56,4	3,5	65,2	125,1	31,0	16,5	47,5	+ 77,6
1961.....	45,3	2,7	85,3	133,3	37,7	20,2	57,9	+ 75,5
1962.....	33,0	3,6	117,5	154,1	38,4	19,4	57,8	+ 96,3
1963.....	34,4	3,3	161,3	199,0	41,9	17,8	59,7	+ 139,3
Miljoner kronor								
1935/39	7,8	1,3	3,1	12,2	20,9	4,6	25,5	- 13,3
1940/44	2,8	0,3	0,3	3,4	10,4	1,7	12,1	- 8,7
1945/49	21,0	5,5	7,0	33,5	23,3	7,3	30,6	+ 2,9
1950/54	31,9	7,2	10,8	49,9	36,7	14,9	51,6	+ 1,7
1955.....	34,2	6,6	16,1	56,9	61,9	24,6	86,5	- 29,6
1956.....	31,7	7,7	16,7	56,1	60,3	27,7	88,0	- 31,9
1957.....	36,9	5,3	17,9	60,1	59,9	28,6	88,5	- 28,4
1958.....	30,6	9,4	29,7	69,7	71,4	37,9	109,3	- 39,6
1959.....	32,5	9,7	33,8	76,0	66,6	38,5	105,1	- 29,1
1960.....	43,4	11,2	30,1	84,7	71,8	39,8	111,5	- 26,7
1961.....	39,2	10,1	40,6	89,9	85,5	46,3	131,8	- 41,9
1962.....	34,0	13,3	69,9	117,2	99,0	47,4	146,4	- 29,2
1963.....	34,5	13,4	67,3	115,2	110,4	50,4	160,8	- 45,6

Ann. 1 Vissa beredda eller konserverade varor av fisk och skaldjur, som i den tidigare tulltaxan hänförs till stat. nr 281:1 och 321:5, ingår i denna tabell fr. o. m. 1957.

Ann. 2 För åren t. o. m. 1948 är s. k. skrapfisk icke inkluderad i direktlandningarna i utlandet.

Ann. 2 Direktlandningar i utlandet enligt jordbruksnämndens statistik. Övriga siffror är hämtade från handelsstatistiken utom för år 1963, som grundar sig på tullverkets preliminära statistik.

Tablå över inkomster (prisregleringsavgifter m. m.) och utgifter för prisregleringen på fisk under tiden 15/4¹ 1946—31/12 1963, allt i kr.

År	Västkusten		Sydkusten		Ostkusten (strömning)		Importfisk	
	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Införselavgifter
		Pristillägg m. m.		Pristillägg m. m.		Prisutjämningsbidrag ²		
1946—1950.....	8 604 534: 36	9 223 575: 36	1 234 318: 23	1 187 022: 99	1 041 366: 05	1 590 487: 20	1 188 025: 25	
1951—1955.....	10 769 464: 15	7 976 061: 13	2 439 792: 09	1 102 423: 55	2 342 103: 20	3 751 110: 95	7 018 342: 03	
1956—1960.....	7 383 640: 09	9 587 783: 11	1 454 777: 92	3 339 798: 50	1 973 592: 30	2 727 762: 76	7 093 614: 84	7 234 886: 54
1961.....	1 414 027: 53	1 837 378: 80	293 096: 21	706 015: 09	401 586: 66	488 022: 80	1 709 172: 38	1 314 767: 30
1962.....	1 408 989: 16	1 735 106: —	352 423 :21	701 162: 56	388 175: 24	*627 378: —	1 825 697: 60	1 365 000: —
1963.....	1 155 857: 35	1 610 875: —	272 814: 16	*720 536: 76	354 539: 12	620 513: —	1 700 468: —	1 289 978: —
Omkostnader 1949—1963		514 073: 01		86 891: 98		3 154: 80		887 164: 90
Avveckling av statslån		2 500 000: —		500 000: —		500 000: —		
Summa	30 736 512: 64	34 984 852: 41	6 047 221: 82	8 343 851: 43	6 501 362: 57	10 308 429: 51	20 535 320: 10	10 317 466: 94
Underskott	—4 248 339: 77		—2 296 629: 61		—3 807 066: 94			
Överfört år 1946 från clearingkassan för fisk				+ 20 500 750: 72				
Ränteinkomster.....				+ 1 000 000: —				
				+ 6 592 190: 69				
Uppbörds- och kontrollkostnader				— 431 321: —				
Överfört år 1963 till arbetslöshetskassan				— 1 000 000: —				
Total behållning								
31/12 1963.....				+ 26 661 620: 41				

¹ Beträffande strömmingsregleringen den 1/4.² Bortsett från fonder å tillhoppa 543 168 kr., vilka vid reglerings-systemets införande ställts till ostkustens förfogande för prisutjämningsbidrag och sedermera helt åtgått.³ Beloppet är preliminärt.⁴ Av beloppet utgör 403 991kr. 67 öre kostnad för fiskexportrepresentanten, 158 173 kr. 23 öre kostnad för kvalitetskontrollen för fisk och 325 000 kr. anslag till fiskpropaganda.

Anm. »Prisregleringsavgifter» och »införselavgifter» avser under resp. år faktiskt influtna inkomster, medan »pristillägg m. m.» och »prisutjämningsbidrag» belöper på resp. år. Specificerade siffror för åren 1946—1955 finns redovisade i prop. 1960:82 och för åren 1956—1960 i prop. 1963:49.